

maade ubehagelige Forhold og Pinagtigheder af mere end een Art, som meget let kunne komme frem. Udvalget har ogsaa i sin Helhed været enigt om, at denne Byrde ikke kunde paalægges Tiendeeieren, og vil man i det Hele søge at skaffe denne Del af Løven sin rette Betydning, forekommer den simpelste Maade og den hvorimod man ingen Indvending af væsentlig Betydning kan gjøre, mig at være den at følge Udvalget. Der er endnu kun eet Punkt, som jeg skal berøre, det er Endringsforslaget under Nr. 11. Med Hensyn til dette kan jeg slutte mig til, hvad den ærede sidste Tale antyder. Det er ogsaa mit uforstaaeligt, hvad den skulde lede til, naar naar det var Tiendeyderne, som selv eiede Tienden, skulde fritage dem for den Byrde, som ellers paahviler Kirketiendeeierne, og i større eller mindre Grad kaste den over paa Kommunen, som ikke har havt Noget med Tienden at slaffe. Det er aldeles umuligt at bestemme dette, naar man i Dvrigt vil holde sig til det Rette. Thi de, der have erhvervet sig Tienden, have gjort det, fordi de antage, at kunne staa sig derved, og hvad enten det er Flere eller Færre eller en Enkelt, som har gjort det, er Stillingen akkurat den samme. Det synes mig, at Kommuniens øvrige Beboere, som ikke staa i noget Forhold til den, med Rette kunne sige, at det er Noget dem udbestemmende, at det er en Byrde, man paalægges dem, hvortil man faar Hjemmel. Man kan ikke sige, det vil være meget trykkende for Tiendeyderen, der har erhvervet Tienden, at maatte fyldestgjøre denne Forpligtelse eller andre Forpligtelser i Overensstemmelse med andre Kirketiendeeiere; thi det kan være, at de netop ere saaledes stillede, at det falder dem overordentlig let. Jeg skjønner derfor virkelig ikke, at der kan ansøres Noget til Forsvar for i dette Tilfælde at bestemme, at Afgifterne under saadanne Omstændigheder skulde udbredes af Kommuniens Kasse. Det er disse Punkter, om hvilke jeg tror, det maa anses for påifærligt, at man forandrer dem i den Lovens Vedtagelse i endelig Skikelse af dette Thing. De indeholde vel ikke Noget, som fra mit Standpunkt maa siges at være aldeles afgjørende for Lovens Skæbne; men jeg tror virkelig, det vilde være hensigtsmæssigt, om man gjorde det, og det ikke blot af Hensyn til de Skridt, som Loven i Dvrigt maatte have at gennemgaa, men ogsaa af Hensyn til det Onskelige i, at denne Lov, naar den kommer ud, ikke mere end høit nødvendigt fremkalder Uvil eller Bitterhed. Det er navnlig derfor, at man ikke bør optage saadanne Bestemmelser, som kunne lede til, at den Pensigt, hvori Loven er givet, ikke blev naaet. Jeg maa i den Henseende slutte med atter at fremhæve, at Bestemmelsen om hvorledes Brændsel og den hele Opvarmning af Kirker skal besørages, er af overordentlig væsentlig Betydning for hele Lovens Bemyttelse.

Ordføreren: Med Hensyn til Endringsforslaget under Nr. 4 angaaende Vgter og Arbejde, som omtales i § 3, tror jeg næsten at kunne afholde mig fra at ytre Noget, efter at der ærede Kultusminister har udtalt sig saaledes, som han har gjort med Hensyn dertil. En Ting er vis med Hensyn til Flertallets Forslag om at lade Paragrafen gaa ud, at det, som Flertallets ærede Ordfører bemærkede, er den letteste Maade at komme ud af det paa. Der kan ikke være den mindste Uvil om, at det vilde være den letteste Maade, hvorpaa man kunde afgjøre, hvorledes disse Arbejder skulde udføres, naar man bestemte, at Paragrafen skulde gaa ud. Men for mig staar det saaledes, at her ikke er Spørgsmaal om at lade Paragrafen gaa ud, fordi det er den letteste Maade at forebygge Uellighed og Ulemper paa, men at her er Tale om paa hvilken Maade man skal stille sig for at faae de Krav fyldestgjorte, som fra Tiendeeierens Side kunde stilles i Genhold til den bestaaende Lovgivning. Jeg tror, at jeg tilstrækkeligt har godgjort, at saadanne Krav kunne stilles fra hans Side, og at man ikke, idet man paalægges ham nye Forpligtelser, skal stille ham af med en Rettsighed, som han har efter den bestaaende Lovgivning med Hensyn til de Foranstaltninger ved Kirkegaardene, hvortil de bliver Taler. Det er ogsaa vist, at det med Hensyn til de forskjellige Spørgsmaal, som kunne opstaa om, hvorvidt Noget er Haandlangearbejde eller ikke, kunde komme til at stille sig saaledes, som det er sket tidligere, men jeg tror, at Flertallets ærede Ordfører stillede det Hele noget for stærkt paa Spidsen. Han sagde, at der her næsten ikke kan være Spørgsmaal om Andet end Vgter for Drainørens Bedkommende, og med Hensyn til Haandlangearbejde kun saadant Arbejde for Murstensens Bedkommende. Men man maa erindre, at netop, naar man ikke bliver staaende ved Loven af 17de Januari 1859, men gaar tilbage til Forordning af 29de Juli 1846, saa vil det kunne komme til at forholde sig paa en ganske anden Maade, thi Ingen vil, hvor der er Tale om Afsløvningen af en Kirkegaard, kunne sige, hvor Grændsen vil blive for det Arbejde, der skal udføres. Det er, som naar Loven af 19de Februar 1861 bestemmer, hvorledes man skal forholde sig med at faae Jugtigheden bort fra Grunden omkring Kirken ved at brolægge eller i alt Fald ved at draine, men ikke bestemmer Noget om, hvor langt Arbejdet skal strække sig med Hensyn til Afsløvningen af en Kirkegaard, hvorimod Forordningen af 1846 vil vise, at Arbejdet kan komme til at strække sig langt udenfor Kirkegaarden. Derved er det, at Vgterne faae deres store Betydning, og derved kan der ogsaa blive Spørgsmaal om Haandlangearbejde. Men efter den Ubefalling, som den ærede Kultusminister har givet Mindretallets Forslag, skal jeg ikke gaa nærmere ind derpaa.